

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2018-10-25

§ 140

KS/2018:162 709

Svar på remiss av den kompletterande promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna förslaget till yttrande över den kompletterande promemorian Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande och överlämna det till Arbetsmarknadsdepartementet samt,

att paragrafen omedelbart justeras.

Bakgrund

Flens kommun har tidigare fått möjlighet att yttra sig över mottagandeutredningens betänkande (SOU 2018:22) om ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande. Justitiedepartementet har senare tagit fram en kompletterande promemoria om ett socialt hållbart eget boende för asylsökande, vilket kommunen har fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter kring.

Den 5 november 2015 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. Utredningen tog namnet mottagandeutredningen. Mottagandeutredningen har arbetat fram ett huvudförslag där obligatoriska statliga ankomst- och avresecenter föreslås inrättas. Det finns vidare förslag om tidiga insatser som förbereder för etablering i Sverige eller återvändande till annat land samt att ersättningarna till kommunsektorn ska effektiviseras. Asylsökandes möjligheter att ordna eget boende föreslås även begränsas. I huvudförslaget ska staten, kommunerna och landstingen ta ett gemensamt ansvar för mottagandet.

Av protokollet vars justering anslagits på Flens kommuns anslags-
tavla den 25/10 2018. rätt
utdraget intygar

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2018-10-25

Mottagandeutredningen har i sitt betänkande (SOU 2018:22) om ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande lämnat förslag på hur reglerna kring asylsökandes möjligheter att ordna eget boende kan förändras. Huvudförslaget innebär att en modell med så kallad social prövning införas för de asylsökande som väljer att bosätta sig i eget boende i vissa kommuner. Som ett komplement till detta lämnar mottagandeutredningen i den kompletterande promemorian om ett socialt hållbart eget boende för asylsökande förslag på att regeringen i den fortsatta beredningen även bör överväga om vissa särskilt utsatta bostadsområden tillfälligt ska undantas helt från möjligheten till eget boende under asyltiden, en så kallad områdesbegränsning. Detta skulle betyda att någon individuell prövning av boendet i det enskilda fallet inte behöver ske. Det vill säga att den asylsökandes rätt till dagersättning och särskilt bidrag kan dras in direkt om den asylsökande väljer att bosätta sig i området på egen hand.

Flens kommun anser att det är svårt att kommentera förslaget djupare då varken kriterier kring social prövning eller områdesbegränsning är fastställda. Det är därmed också svårt att veta exakt hur detta kan komma att påverka kommunen. Kommentarererna blir därför av övergripande karaktär.

Flens kommun ser att behovet, vad gäller att begränsa de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes möjligheter att ordna eget boende, är stort. Kommunen är positivt inställd till att genomföra en förändring kring ovanstående tidigare än vad systemet för asylmottagande i stort genomförs. Flens kommun vill fortsatt poängtera att det finns en stor risk att mindre och medelstora kommuner med stora utmaningar kring segregation och integration riskerar att hamna utanför den sociala prövningen och nu också den så kallade områdesbegränsningen. Flens kommun menar att det är av stor vikt att en bredare tillämpning av begreppen socioekonomiskt utsatt område och socioekonomiska utmaningar görs, samt att de kommuner som tidigare tagit emot ett stort antal asylsökande och nyanlända vägs in i bedömningen. Att koppla den sociala prövningen och områdesbegränsningen till de kommuner som idag har möjlighet att ansöka om statsbidrag enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden bidrar till att flertal kommuner som står inför samma utmaningar utesluts (läs mer nedan under rubriken Flens kommuns synpunkter på utvalda avsnitt, promemorian avsnitt 2 - Utredningens förslag om reformering av eget boende för asylsökande samt avsnitt 2 - De negativa sociala konsekvenserna av eget boende bör begränsas).

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2018-10-25

Kommunen vill vidare lyfta fram att det finns en risk att marknaden kring falska bostadskontrakt kan komma att öka när det gäller att godkännas i den sociala prövningen. Falska bostadskontrakt och falska adresser förekommer redan idag. Det är därför av stor vikt att noggranna kontroller genomförs och att det finns en ordning för detta (läs mer nedan under rubriken Flens kommuns synpunkter på utvalda avsnitt, promemorian avsnitt 2 – Utredningens förslag om reformering av eget boende för asylsökande).

Flens kommuns synpunkter på utvalda avsnitt

Promemorian avsnitt 2 – Utredningens förslag om reformering av eget boende för asylsökande

Flens kommun menar att det finns en risk att mindre och medelstora kommuner riskerar att hamna utanför den sociala prövningen och nu också den så kallade områdesbegränsningen om inte vidare definition av begreppen socioekonomiskt utsatt område och socioekonomisk utmaning görs, samt att de kommuner som tidigare tagit emot ett stort antal asylsökande och nyanlända vägs in i bedömningen. Att koppla den sociala prövningen och områdesbegränsningen till de kommuner som idag har möjlighet att ansöka om statsbidrag enligt förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden bidrar till att flertal kommuner som står inför samma utmaningar utesluts.

Flens kommun ser en risk i att marknaden kring falska bostadskontrakt kan komma att öka när det gäller att godkännas i den sociala prövningen, exempelvis falska uppgifter kring boendestandard och lägenhetsstorlek.

Kommunen ser fördelar med att undanta vissa bostadsområden helt från möjligheten till eget boende under asyltiden, men ställer sig samtidigt tveksam till om en sådan områdesbegränsning kan motverka de negativa sociala konsekvenserna fullt ut. Kommunen ser dock att detta är en åtgärd i rätt riktning kring regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2018-10-25

Promemorian avsnitt 2 – De negativa sociala konsekvenserna av eget boende bör begränsas

Flens kommun ser en fördel med att en begränsning av möjligheten till eget boende genomförs tidigare än vad det är möjligt att reformera systemet för asylmottagande i stort. Kommunen ställer sig dock tveksam till om en områdesbegränsning skapar tillräckliga incitament för att bosätta sig i ett område där det finns förutsättningar för ett ordnat och socialt hållbart mottagande. Det krävs en djup analys av målgruppen, en förståelse för densamma och de sociala strukturerna för att på riktigt veta vad som skapar attraktion till boenden i områden där sociala förutsättningarna är sämre. Flens kommun saknar ett sådant resonemang i betänkandet och i den kompletterande promemorian.

I den kompletterande promemorian framkommer att staten får möjlighet att i viss utsträckning påverka fördelningen av asylsökande över landet och att det i en förlängning kan bidra till ett jämnare och mer reglerat mottagande av både asylsökande och nyanlända och bättre etableringsprocess. Flens kommun menar dock att om staten haft helhetsansvaret för asylboenden hade de haft ännu större möjlighet att styra, optimera och fördela asylsökanden mellan orter och kommuner.

Promemorian avsnitt 4 – Asylsökande som bosätter sig i områden med socioekonomiska utmaningar bör inte ha rätt till dagersättning

För att det nya systemet ska fungera så som framgår i betänkandet menar kommunen att det måste ställas ännu tydligare krav än idag på att den asylsökande måste anmäla till Migrationsverket när flytt sker under asylprocessen. Det är en förutsättning att Migrationsverket har vetskap om var de asylsökande befinner sig för att veta när det är aktuellt att återinföra dagersättning eller dra in dagersättning. Den nuvarande ordningen kring detta behöver reformeras.

Av vad som framgår i betänkandet och i den kompletterande promemorian har den asylsökande efter ett uppehållstillstånd i praktiken rätt att bosätta sig på valfri ort. Flens kommun tolkar det som att ordningen med social prövning och områdesbegränsning i grunden enbart är en tillfällig lösning som gäller under asylprocessen, vilket Migrationsverket har som målsättning att hantera inom tre månader. Hur kommunerna ska arbeta vidare med frågan efter bosättning står obesvarad.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2018-10-25

Promemorian avsnitt 5 – Hur bör avgränsningen av områden med socioekonomiska utmaningar göras?

Flens kommun anser jämte vad som framkommer i promemorian att det är problematiskt att lämna uppdraget om att bedöma de socioekonomiska utmaningarna i landets samtliga kommuner till Migrationsverket då detta ligger långt ifrån deras ordinarie uppdrag. Kommunen är positiv till att se över en annan ordning för detta då det är av stor vikt att en aktör med rätt sorts kompetens ansvarar för detta. Flens kommun har i dagsläget inte något förslag på lämplig aktör.

Flens kommun är positiv till att det i den kompletterande promemorian lyfts fram att det finns anledning att återkomma i frågan utifrån hur de mindre kommunerna som har tagit emot ett stort antal asylsökande i eget boende i förhållande till antalet invånare, företrädesvis de kommuner där Migrationsverket har eller har haft anläggningsboenden, ska vägas in. Kommunen menar att vi troligtvis inte har sett den totala effekten av det tidigare höga mottagandet i de mindre kommunerna än.

Promemorian avsnitt 5 – Kommunerna bör få anmäla vilka områden inom kommunen som ska omfattas

Flens kommun är positiv till att det i den kompletterande promemorian framkommer att det är kommunerna som får avgöra vilka stadsdelar eller bostadsområden som bör omfattas av en områdesbegränsning eller en social prövning. Kommunen menar dock att det i mindre kommuner eventuellt kan komma att bli svårt att begränsa detta till vissa områden eftersom det på mindre orter blir väldigt utmärkande för hela orten om det förekommer socioekonomiskt eftersatta områden. Flens kommun anser därför att hela orter i undantagsfall ska kunna omfattas.

Promemorian avsnitt 7 – Konsekvenser för kommunerna

Flens kommun anser att det är av stor vikt att det tydligt framkommer i vidare beredning att kommunerna inte ska behöva gå in med bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) 4 kap. för de fall en asylsökande väljer att bosätta sig i ett socioekonomiskt utsatt område eller ett område med en områdesbegränsning. Kommunerna ska inte stå för kostnader som staten ska täcka.

Expedieras till:
Arbetsmarknadsdepartementet
Socialnämnden
Akt

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

